

Далучайцеся да руху эўрапейскага супраціву!

СЛОВА НАЦЫІ

№1 2000

Неяк давялося пачуць, як адзін відны апазыцыянер выказваў незадавальненне мінулагоднім Маршам Свабоды: маўляў, па ўсіх каналах паказваюць толькі „камя-пад“. Карцінка, ці ж бачыш, не адпавядае вобразу дэмакратычнай апазыцыі. Можам згадзіцца, што вокны ў трамваях біць ня варта. Але ж калі глядзім па тэлевіза-ры маршы пратэсту, якія адбываюцца з самых розных нагодаў па ўсім сьвеце — ад Швайцарыі да Канады, — дык таксама бачым сутычкі з паліцыяй. Бо людзі так выказваюць сваё незадавальненне тады, калі няма іншых магчымасцяў паўплываць на ўлады. Але ж гэтакія мэтады апраўданыя, калі ёсць ясная мэта, дзеля якой людзі выйшлі на вуліцу.

Ці ёсць мэта ў нас? Кажуць, што змагаемся з дыктатурай. *Супраць* тыраніі. Але *за* што? Кажуць, за дэмакратыю. Але што такое дэмакратыя? Кожны будзе тлумачыць, як умее, пры гэтым, канечне, спасылаючыся на „ўвесь цывілізаваны сьвет“ ды замежныя прыклады. Але ж як будзем жыць менавіта *мы* менавіта *тут*? Кажуць, хочам у Эўропу. Але мы і так у Эўропе. Вось гэта мы павінны сабе сьцвердзіць: *мы* — *тут*. І мэта ў нас — быць самімі сабой. А *якія мы*? Вось аб гэтым мы і будзем пісаць у нашым выданні. *Эўропа тут* — вось нашая тэма і нашая мэта.

Прэцэдэнты

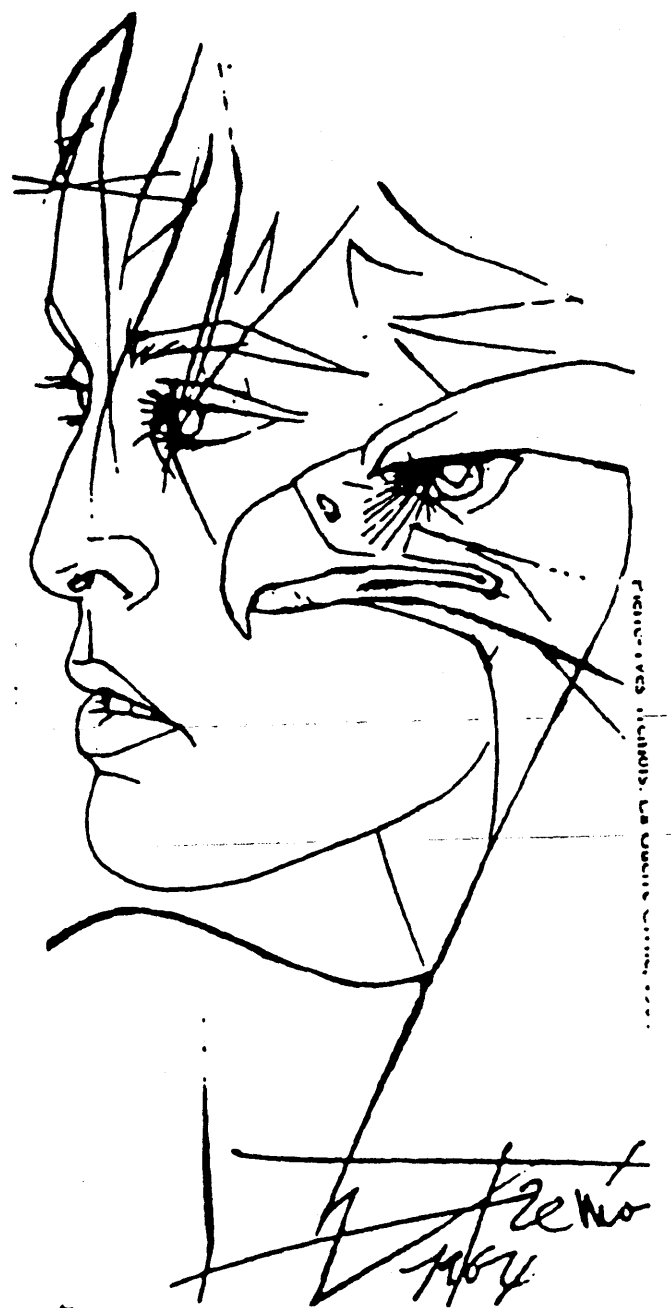
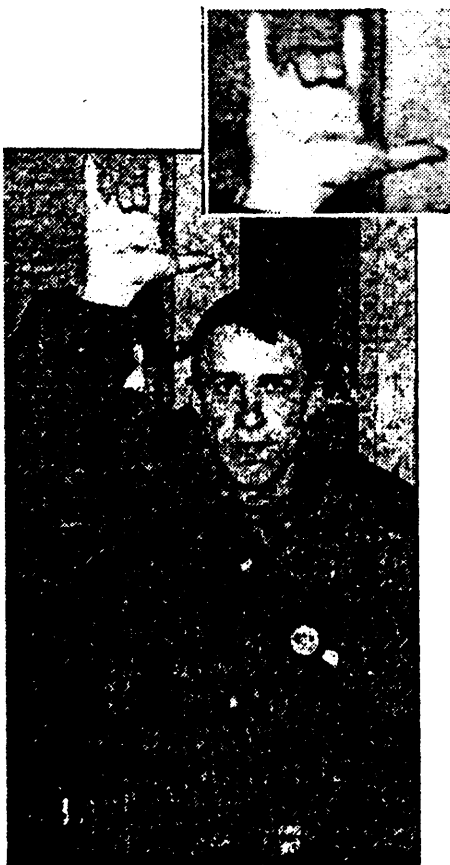
23 сьнежня 1991 г. У час сустрэчы Жырыноўскага зь менскімі прыхільнікамі яго пабілі і адабралі шапку (як пісалі ў газэтах, гэта зрабілі „деклассированные хулиганствующие элементы“). Пасьля таго без аховы Жырыноўскі не прыхажваў.

25 сьнежня 1994 г. Былі зьбітыя менскія прыхільнікі РНЕ і сарваная сустрэча зь лідэрамі расейскіх нацыянал-большавікоў Э. Лімонавым і А. Дугіным. Дасталося і групе „Красные звёзды“, чый канцэрт меў адбыцца пасьля сустрэчы (кіраўнік групы нават абяцаў зьмяніць назву на „Погром“). РНЕ пасьля таго нейкі час у Менску не было чуваць.

Хто ж любіць, калі да яго лезуць чужынцы? Як бачым, мэтады барацьбы зь імі старыя, як сьвет — біць у рыла. Што праўда, паўтараць варта часцей, бо хутка забываюцца.

Хрысьціяне, зважай!

Неяк Павел Севярынец публічна сказаў, што ён — хрысьціянін, толькі яшчэ вось ня вызначыўся з канфэсіяй. З такімі глыбокімі ўяўленьнямі аб хрысьціянстве Севярынец мае намер гуртаваць моладзь на агульнахрысьціянскай плятформе (ходзяць чуткі пра нейкі з'езд). Паседжаньні Маладога фронту апошнім часам сталі нагадваць сэктанцкія зборкі. Тым часам, пры жаданьні нават сатанізм у нейкім сэнсе таксама можна лічыць плынню хрысьціянства. Як вынікае са здымку, ёсць падставы меркаваць, што ўсё ж такі Севярынец ужо вызначыўся з „канфэсіяй“.

Даты

24.III.1794 Пачалося паўстаньне супраць расейскай акупацыі пад кіраўніцтвам Тадэвуша Касцюшкі.

15.III.1848 Венгерскі народ пачаў змаганьне за вызваленьне з-пад гнёту Габсбургскай імперыі. Увосень 1849 г. паўстаньне было задушана расейскімі войскамі пад камандаваньнем генэрала Паскевіча.

21.III.1864 У Вільні на шыбеніцы пакараны сьмерцю Кастусь Каліноўскі, герой паўстаньня супраць Маскоўскага прыгнёту.

3.III.1924 Выйшаў дэкрэт аб далучэньні да БССР 8-мі павеатаў Віцебскай губэрні, 6 павеатаў і некалькіх воласьцяў Гомельскай губэрні, Горацкага і часткі Мсьціслаўскага павету Смаленскай губэрні.

16.III.1968 Атрад амэрыканскіх войскаў пад камандаваньнем лейтэнанта Колі ўварваўся ў в'етнамскую вёску Сангмі і зьнішчыў каля 500 жыхароў. У 1971 г. Колі быў засуджаны да пажыццёвага зьнявольненьня „за парушэньне правілаў вядзеньня вайны“, але праз нядоўгі час быў вызвалены па распараджэньні прэзыдэнта ЗША.

Сустрэча зь людаедам

...Мае роздумы над жыццём у цягніку Варшава—Гайнаўка перарваў уваход у купэ новага пасажыра. Чалавек, рассьсеўшыся побач акна, выцягнуў з сваёй сумкі пайкі клуначак. Разьвярцеў яго і выняў ладнаваты кавалак мяса з лустай хлеба.

— Пакаштуеце? — працягнуў і мне.

— Не, дзякую. Гэта што? Сьвініна?

— А дзе там! Ё не сьвініна, і не ялавічына, і не дзічына. Гэта — палячына. Наш бэльскі дэлікатэс.

Быццам у пацьвярдзеньне тых словаў у ягоных вуснах пачало нешта цокаць і пшэкаць.

— Ё што, добрае мяса?!

— Ведама ж, добрае. З малых гадоў спажываю і, дзякуй Богу, ніколі не хварэў. Помню, яшчэ ў дзетсдзедзе быў у мяне сябрук — Франак. Крутленькі такі, поўненькі. Бывала, гуляем ізь ім, а мне ў вачох стаіць ня Франак, а адбіўная катлета. У рэшце рэшт, завёў я Франака ў адно спакойнае месца, і з таго ўсё пачалося. Шукалі потым яго суседзі, міліцыя, войска — усё дарэмна. Цяжкія тады часы былі — пахадзіць трэба было добра, каб пад'есьці палячыны. Гэта цяпер абы толькі захацеў, каго хочаш выбіраі — Казіка, Стася, Ёлю. Асабліва ў нас у Бельску. Во час настаў — морам не плылі, а ў Амэрыку папалі...

З тэй пары, бываючы ў Бельску, заўсёды стараюся адазвацца хоць якім беларускім словам. Бо ня самы лепшы канец жыцця — ў жываце нейкага пражэрлівага землца.

Дзіцячыя гульні

...Мы ня можам гвалтам прымушаць дзяцей гаварыць толькі па-беларуску...

Зь інтэрвію дырэктара Беларускага ліцэя Нашай Ніве.

1938—39 навучальны год у Шаркоўнічыне. Праваслаўная рэлігія была адзіным прадметам, на ўроках якога гаварылі па-свойму, па-беларуску. Калі бацюшку замяніла ягоная дачка, стала весці па-польску. Увесь клас змовіўся, каб надалей адказваць па-беларуску. Адзін хлопец зламаўся, і адказаў па-польску. Пасля ўроку аднакласьнікі кінулі яго вобзём і прайшліся па ім, адзін за адным. Праз паўгода хлопец ад гэтага памёр. Вось у такія гульні гулялі дванаццацігадовыя дзеткі.

Беларусафобія

Зь беларусафобіяй трэба змагацца — гэта беларусы мусяць разумець ясна і цьвёрда. Мы павінны ўсьведамляць безумоўную патрэбу і неабходнасьць самааховы Беларусі і беларускага этнасу ад разбуральнай дзейнасьці варожых яе натуральнаму разьвіццю сілаў.

Беларусафобія — адмаўленьне, варожасьць, нянавісьць да беларускага этнасу, беларускага слова, Беларусі і вынікаючая з гэтага антыбеларуская дзейнасьць носьбітаў у яе актыўных і псыхічных формах.

У адных беларусафобаў беларускасьць выклікае балючую алергічную рэакцыю, катая і ёсьць непасрэдны пабуджальнік беларусафобіі. Каб яе нэўтралізаваць, трэба карэнна рэфармаваць мэнталітэт яе носьбітаў, што маларэальна, таму практычная мэта — нэўтралізаваць іхнюю нэгатыўную дзейнасьць.

Для іншых беларусафобія — выбар духоўна няўстойлівых, павярхоўна-эгаістычных істоўтаў, якія дзеля задавальненьня сваіх псыхафізычных патрэбаў зафарбаваліся пад беларусафобаў, бо менавіта гэтая маска ў канкрэтных грамадзка-палітычных умовах прыносіць ім больш выгады. Выкараненьне такой беларусафобіі патрабуе наступнага: звяржэньня антыбеларускага рэжыму, які спарадзіў і падтрымлівае беларусафобію, стварэньне беларускага ладу, пры якім выгадна быць нармальным ляяльным грамадзянінам беларускай дзяржавы, у тым ліку і ў пабытовым пляне. Прычым зьмены пад уплывам сацыяльна-палітычных абставінаў павінны замацоўвацца духоўна-культурнай загартоўкай, тады з рыхлых камякоў руды цяперашняга грамадзтва на Беларусі выплавіцца гартаваная сталь зьяднанай беларускай нацыі.

Асыміляцыя і калянізацыя з боку Расеі і Польшчы сталі прычынаю зьмяшчэньня, разломаў у этнічным полі. Этнічнае поле — гэта тая нябачная энэргія, якая робіць масу людзей ня проста антрапалягічна роднасным насельніцтвам, але лучыць унутрана, творыць духоўна і псыхічна падобнымі людзьмі, якія і

будуць народам, этнасам. Практычна гэтыя разбуральныя іншародныя ўздзеяньні — разломы этнічнага поля і прыгнёт — выявіліся ў псыхафізычнай дэградацыі беларускага этнасу: вырачэньне беларушчыны і сваіх каранёў, страшны росквіт п'янства, хамства, паталёгіі, выміраньне, пераварот кіраўніцтва ў ворагаў Беларусі. Ня менш жахлівы ўплыў гэтых зьмяшчэньняў этнічнага поля на саму Беларусь: выпішчэньне прыроды, экалягічныя катастрофы як спосаб антыбеларускай дзейнасьці — шкодніцкая мэліярацыя, забруджваньне вады, паветра, глебы, Чарнобыль, выморваньне расьлін і жывёлаў.

Дзье вельмі істотныя праблемы, без разгляду якіх немагчыма пасьпяховае змаганьне з расейскім шавінізмам. Гэта „богонізбраннасьць і чудасвятосьць рускаго народа“ і „яўляюцца ли русские славянами?“. Вось расейцы ў Беларусі назвалі сваю групоўку „Славянскіі Собор „Белая Русь“. Разьбярэмся, што тут да чаго.

Расейскі літаратуразнавец і гісторык, адзін зь вядучых супрацоўнікаў часопіса „Наш современник“ Вадим Кожин кажа: „Я вовсе не считаю, что славянские народы, живущие западнее границ нашей страны или бывших западных границ, имеют единую судьбу с Россией. Я вообще не думаю, что русский народ является по своей внутренней сути собственно и „славянским“. Даже с точки зрения антропологической (слишком он разбавлен тюркскими и финскими влияниями) в нем очень мало славянского, не говоря уже об исторической судьбе. Уж если давать какое-то определение, я бы причислил себя к „евразийцам“. К ним принадлежали князь Н.С. Трубецкой, который более известен как гениальный филолог, признанный во всем мире и в нашей стране, выдающийся историк Г.В. Вернадский... В основе их учения заветы Константина Леонтьева, Тютчева, Достоевского“.

А на думку расейскага навукоўца А. Гумілёва, расейцы — вынік гібрыдызацыі рэцэсіўнага (падаўленага) славянскага дамешка з фіна-цюрка-мангольскімі этнасамі з часткова славянскаю моваю (у асноўным пад уплы-

вам царкоўнаславянскай), якая цяпер імкліва насычаецца інтэрлексыкай, усё больш страчваючы славянскія рысы.

Дык якія ж расейцы славяне, калі ў расейцаў „очень мало славянского“ і яны „евразійцы“, і гэта кажуць і прызнаюць „выдаюцца россы́йские ученые и деятели“? І ня будзем сарамліва ці баязліва маўчаць, як дурнаватыя зламкі, расейцы нават не славяне, яны — „эўразіяты“, і ня трэба хлусьлівых і сыязьлівых „ісповедей“ пра „славянское триединство“. Чым далей імчыць час, тым усё больш яны становяцца эўразійцамі з сваім культурна-псыхічным і антрапалягічным тыпам, у іх свой шлях, свой лёс. А беларусы ўзьніклі як этнагенэтычны сынтэз славянаў з балцкімі плямёнамі, стаўшы славянскім этнасам ары́йскага (інда-эўрапейскага) тыпу з сваім непаўторным абліччам. У гэтым нашая адметнасьць, бо мы не мяшаліся ў значных памерах зь няроднаснымі, неарыйскімі этнасамі. Гэта яшчэ адна важная прычына, што беларускі нацыянальны рух мусіць перамагчы, бо безь беларусаў Бела Сьвет будзе непаўнаважнасць.

Цяпер пабачым, што там за „богоугодность и чудосвятость русского народа“.

„Советская Белоруссия“, 1.02.94 г., В. Акулов: „...не понимает одной чрезвычайно важной особенности русского национального сознания, отличающей его от „европейского“, а именно: русский человек никогда не ощущал себя завоевателем на землях, которые он присоединил к империи или (это случалось чаще) которые сами добровольно, иногда после многократных просьб, присоединялись к ней. Эту особенность характера и национального самосознания русского человека опять-таки прекрасно выразил Иван Солоневич. Вот что он пишет, сравнивая „русскую доминанту“ с „европейской“: „На базе Римской Империи ее организаторы разбогатели неслыханно. На базе Великой Империи создали свои чудовищные состояния и лорды, и леги, и банкиры, и судовладельцы. На базе Империи Российской никто из русских не заработал ничего: ни в Сибири, ни на Кавказе, ни в Финляндии, ни в Польше. Для русского мужика не было отнято ни одного клочка земли: ни от финнов, ни от поляков, ни от грузин...“ Прав Солоневич или не прав? Безусловно, прав“.

Ілгучь. „Еще в 1859 г. Генерал Евдокимов изгнал тех черкесов, что издавна жили в междуречьях Лабы и Белой, чем вынудил их переселиться в Турцию, в 1860 г. Туда же были выданы со своей земли абхазы, та же печальная участь постигла спустя год шапсугов. Уже к 1864 г. Северо-Западный Кавказ почти лишился своего прежнего коренного населения и только одних черкесов было депортировано полтора миллиона, а на их просторах появилось около 100 станиц для казаков. И слышит кровь в жилах, когда даже в тенденциозной работе официального русского историка Кавказской войны А. Берге читаем: „И действительно, чье сердце не содрогнулось бы при виде, например, молодой черкешенки, в рубище, лежавшей на сырой земле под открытым небом с двумя малютками, из которых один в предсмертных корчах боролся за жизнь, в то время как другой искал утоления голода у груди уже окоченевшего трупа своей

„Дэмакраты“

Ведай ворага ў твар

матери. А подобных сцен встречалось много“. Так огнем и мечом, кровью и слезами создавался в Российской империи один из многочисленных прецедентов для последующего геноцида СССР по отношению к немцам Поволжья, крымским татарам и кавказским горцам“ („Новое русское слово“, 1974 г., Нью Ёрк). А каленізацыя Ёралу, Сібіры, Далёкага Ёсходу і Поўначы, прырода якіх пачварна зрабаваная і распрададзеная, а народы выміраюць? Расея захоплівала найперш тыя землі, якія маглі быць важнай крыніцай даходаў. Сувораў за падаўленьне вызваленчага паўстаньня ў Польшчы і Беларусі атрымаў не „клочок земли“, а вялізныя беларускія і ўкраінскія абшары з 15 тысячамі „душ“ (70 тысяч чалавек) свабодных людзей, запыгоненых на 70 гадоў у расейскае ярмо. Пра напльў „істинно русских людей“ на Беларусь пасьля ўдушэньня паўстаньня 1863—1864 гадоў можна прачытаць, напрыклад, у „Западно-руссизме“ А. Цьвікевіча і „Почему мы не стали русскими?“ Сяргей Дубаўца. „Не зарабатывали ничего“ толькі тыя, хто ўсё прапіваў.

Наконт вызначэньня І. Саланевічам паводу „империя“, зь якім згодны і В. Акулов: „Империя есть сообщество народов, уживающихся вместе. Это есть школа воспитания человеческих чувств, так слабо представленных в человеческой истории. Это есть общность. Это есть отсутствие границ, таможен, перегородок, провинциализма, феодальных войн и феодальной психологии.“ Дапусьцім, што Саланевіч мае рацыю, але чаму ж тады расейскія шавіністы лямантуюць пра небясьпеку „мондэалістаў“, „всёмирный сионо-масонский заговор“, якія маюць за мэту якраз аб’яднаць людзкую супольнасьць у супэрімперыі — „Империя Земля“, у якой будзе тое ж „отсутствие границ, таможен, перегородок...“? Відаць, баяцца, што ў гэтай імперыі панаваць будуць ня „істинно русские люди“, яны маюць толькі пра такую „общность“, дзе „править будут русские господа, которым недоразвитые инородцы будут лизать сапоги“ (з выступу вядомага „сына юриста“ Жырыноўскага).

Існуе шчэ адна спэцыфічная плынь беларусафобіі, зь якой антыбеларуская дзейнасьць адбываецца ў прыхаваных формах і не адразу заўважная. Касмапалітызм, „общечело-

веки“. Сама зьява касмапалітызму, яго паходжаньне і характарыстыка патрабуюць асобнага аналізу, бо маюць плянэтарныя маштабы і ёсьць складанай навукавай і геапалітычнай праблемай. Цяпер жа зазначым датычнае разглядаанай тэмы.

„Вэстэрнізацыя“ (як і дартыя зьявы, накіштам „сьвядомасьці Крышны“, дыялэтыкі і да т.п.) памяншае, разьбівае агульную масу антыбеларускіх сілаў на рознаскіраваныя, нават варожыя адзін аднаму плыні, таму прыносіла пэўную тактычную карысьць, да той пары, пакуль не пранікла ў беларускае грамадства. Цяпер „вэстэрнізацыя“ ўяўляе сабой аграмадную пагрозу і шкоду. Але беларускі рух павінен выкарыстоўваць гнуткую тактыку ў дачыненні да касмапалітызму, улічваючы стратэгічныя інтарэсы Беларусі. У будучыні небясьпека касмапалітызацыі псыхафізычнаму здароўю беларускага народа ліквідуецца шляхам дзяржаўнага ўпарадкаваньня і канкурэнтаздольнасьці беларускай культуры, г. зн. яна мусіць лепш задавальваць і фармаваць духоўна-культурныя запатрабаваньні грамадзянаў.

Адзін з асноўных мэтаў беларусафобаў — стварэньне мітаў. „Маленькая беззащитная Беларусь“, „необеспеченная ресурсами республика“, „талерантны, церплялівы беларускі народ“ і шчэ доўгі шэраг эпітэтаў зь міталёгічнага набору, які падрывае веру беларусаў у сваю краіну, уласную будучыню і здольнасьць жыць. Аднак ніхто ня шкодзіць справе „яднаньня славянаў“ больш, чым самі расейцы: сваім нездаровым ладам жыцьця і пабытовымі звычкамі, сваім амаль паталягічным чалавеканавісьніцтвам і паўсюднымі круцельствам і лайдацтвам — усім тым, што абумоўлівае цяперашні ўбогі стан Расеі і што робіць пакутай самое існаваньне ў такой краіне. І менавіта ў гэтую краіну нашы кіраўнікі езьдзяць на паклон, як калісь маскоўскія князі ў Арду! Якая ганьба для нас!

Што ж, мы мусім вытрымаць гэтую ганьбу. Каб здабыць вартую будучыню, трэба цьвярозасьць ў думцы і нязломнасьць ў барацьбе. Галоўнае — захаваць тыя нацыянальныя рысы, якія адрозьніваюць нас ад іх, і найперш працавітасьць, жаданьне працаваць ад ранку да ночы. Тады надыйдзе час, і скончыцца гэтае вар’яцтва. Беларусь выжыве і зазьвіць ў славе і шчасьці.

Вырачэньне чужога імя

...Імя—прыкмета Культуры. Безыменнасць — праява прыроды. Імя — знак, бо нешта азначае, а значыць, парадкуе хаос безыменнасці. Чалавек, нараджаючыся на сьвет, быў чужынцам да тае пары, пакуль не здзяйсняўся абрад надання імя, абрад далучэння да чалавечай супольнасці. Бязглуздасць і свабола сучасных бацькоў, зь якой яны даюць імёны („бо прыгожае“) сваім дзеткам, ня мае нічога агульнага з гэтым абрадам, бо імя праграмуе жыццё, бо слова мае рэальную сілу. Гляньце ў люстра і назавіце сябе іншым імем — вам зробіцца непамысна. Вашае імя ўжо даўна жыве ў крыві, яно — ваша неад’емная частка. І тыя, хто мяняў свае імёны на чужыя, рана ці позна ўсё адно рабіліся Абрамамі ці Ізіямі, калі ж не, дык усё жыццё не маглі пазбавіцца ўнутраных раздэраў.

Абрад надання імя адметны тым, што той, каму яно надаецца, не прымае ў гэтым ніякога ўдзелу. У чалавечым выпадку гэта робяць бацькі (раючыся з зоркамі, небам, Багамі), у выпадку з народамі — таксама бацькі, але імёны гэтых Бацькоў губляюцца ў бездані мітаў.

Большасць эўрапейскіх народаў атрымалі свае імёны ўжо ў часы позняе Антычнасці ці ранняга Сярэднявечча. Узрост народа, як найменей, супадае з узростам імя, і таму ўсе эўрапейскія народы, апроч беларусаў, маюць уласную Гісторыю, а ня вартыя жалю кавалачкі.

Нейкія там „беларусцы“ з’явіліся толькі ў XVII ст. А што было раней, калі ўжо стагодздымі існавалі летувісы і палякі, французы ды ангельцы? Ваяры Канстанціна Астроскага ці Вітаўта, прынамсі, натаўклі б вам у бакі за бязглуздыцу накішталт „ВКЛ — першая беларуская дзяржава“, палічыўшы гэта абразай сваёй айчыны. А за „Полацкае княства як першую беларускую дзяржаву“ крывіцкія жрацы папросту прынеслі б вас у ахвяру.

Акрамя ўзросту, кожнае імя нясе ў сабе пэўны сэнс, і ня ўсім народам пашчасціла разгадаць яго. Усё ж сіла, закладзеная ў ім, спрацоўвае. Вось французы ўжо па свайму імю — „вольныя“, ці германцы, якіх вядзе праз стагодзды магутны бог вайны *Ermin*, ці швэдам, якія паводле назвы па-

просту „сваякі, свой народ“. Мы ж — „Белыя Русы“. І можна бясконца тлумачыць сэнс таго колеру („вольны“, „хрышчоны“ ці які яшчэ), але „Русы“ ня стануць кельтамі ці прусамі. Маларосы своечасова зразумелі небяспеку падобнага кораня і прыклалі намаганні, каб стацца „ўкраінцамі“. Што з таго, што жывуць на „ўкраіне“, калі гэта ўскраіна Эўропы?

Найменьне Белая Русь доўгі час мусолілася недзе на абшарах Паўночна-Ўсходняй Расеі, а потым пачало пакрыху насоўвацца на Падзвінне ды Падняпроўе. Адзначым таксама, што якраз з моманту, калі на нашай зямлі з’явіліся „беларусы“, пачалася эпоха маскоўскай беспакаранасці на гэтых абшарах, якая ня скончылася і цяпер.

Імя — гэта характар, гэта адметнасць і стыль. Паглядзіце: адзіная адметнасць на сёння — унікальны, нават па сусветных памерах, фальклёр, яшчэ не дабіты „Палацамі“ і „Харошкамі“. Той фальклёр, што дастаўся нам у спадчыну з Крывіцкае эпохі. Эпохі мужнасці і сапраўднае незалежнасці. Імя,

падоранае вярхоўным жрацом Крывэ-Крывайцісам, лучыла нашых продкаў зь небам, давала ім сілу (а не „талерантнасць“) ня здраджваць самім сабе, бараніць Радзіму. І Ўсяслаў Чарадзеі ня мог быць „беларусцам“, бо быў героем. Вацлаў Ластоўскі ня быў рамантыкам і летуценнікам, калі ўсвядоміў сябе крывічом. З’яўняе праўдзівай сілы прыцягвае моцных, прыцемкі немачы — слабых. І было б цікава паглядзець, як прагнуў бы „інтэграцыі“ з рускім народам народ не беларускі, а крывіцкі. Нашыя адвечныя суседзі летувісы й латышы яшчэ ня кінулі сваёй надзеі ўбачыць той народ, упарта называючы нас сённяшніх ці то *krievai*, ці то *krive*, але „беларусам“ гэтага ўжо, напэўна, ня трэба. Патрэбна мне. Я ня прагну новага імя, хачу вярнуць адвечнае і быць вартым яго. *Крывіч*.

Стоячы за сыінамі нягеглых „адраджэнцаў“, я праглядаю іхнюю прэсу. На апошняй старонцы маленькія палахлівыя зацемкі пра неверагодную колькасць ваўкоў на Бела-рускіх абшарах. Я ўсміхаюся сам сабе. Гэта цень Усяслава. Мне ня шкода свойскага быдла — ваўчынымі ікламі паўстане *Крыўя*.

Мне ня шкода свойскага быдла — ваўчынымі ікламі паўстане *КРЫЎЯ*.

Тэхналогіі палітычнага гвалту

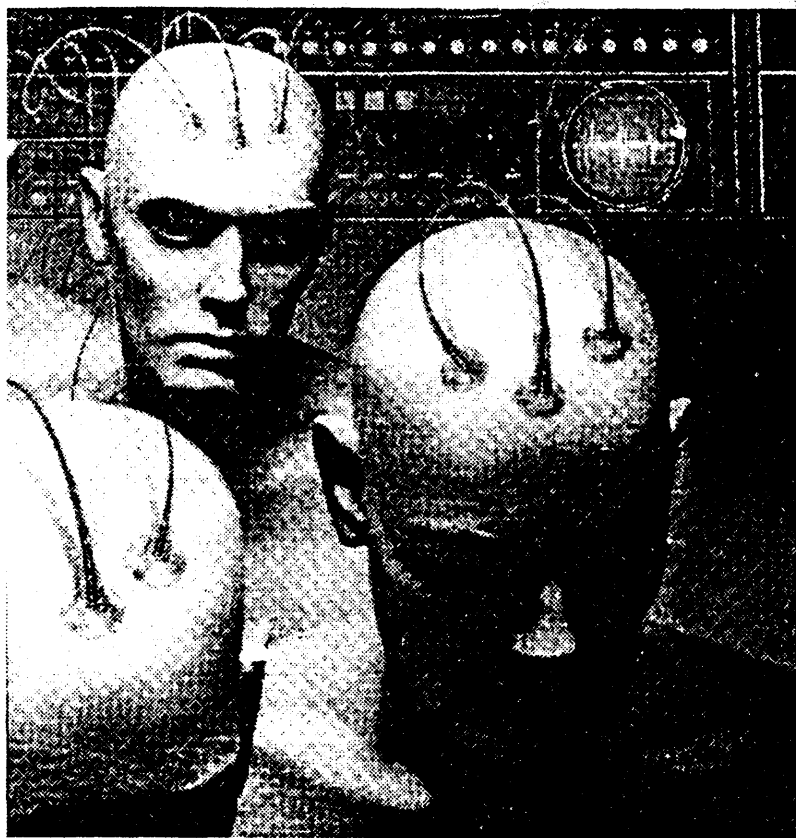
Выбарчая кампанія ў Расеі прадэманстравала, якога эфекту можна дасягнуць пры дапамозе мэтадык уплыву на сьвядомасьць народу. Пашыраюцца ўсё больш вытанчаныя спосабы псыхічнага ўздзеяньня. Спецыялісты завуць іх палітычнымі тэхналямі, а нам нішто не замінае назваць гэта тэхналямі падману людзей.

У той жа Расеі на гэтай ніве шчыруе не адна структура, чыёй задачай ёсьць, згодна зь іхнай лексыкай, „рабіць кліенту морду” — ствараць яму прывабны імідж і пазытыўныя асацыяцыі зь яго імем, калі над „кліентам працуюць палітолягі, псыхолягі, сьпічрайтэры (пішуць прамовы), крэатыўнікі (выдумляюць трапныя рэкламныя слоганы), ды мноства іншых.

Разам з тым існуюць і буйныя інфармацыйна-аналітычныя цэнтры, у спектар увагі якіх уваходзіць уплыў праз рэйтынжавыя суадносіны (калі празь ліпавыя рэйтынгі адбываецца ўнушэньне пэрспэктыўнасьці/непэрспэктыўнасьці палітычных сілаў) ды стварэньне агульнага інфармацыйнага фону ў СМІ (станоўчага ці адмоўнага). Такім чынам забясьпечвалася перавага праўрадавых групавых у расійскім парлямэнце, а таксама цяпер падтрымліваюцца сымпатыі ў грамадзтве да Пуціна.

Тым часам істотна пашыраецца выкарыстаньне тэхналяў г.зв. нэйралінгвістычнага праграмаваньня (НЛП) пры ўздзеяньнях на масавую сьвядомасьць. НЛП-мэтады заснаваны на алгарытме ўнушэньня, калі ўплыў ідзе непасрэдна ў падсьвядомы слой мысьленьня праз адпаведныя вобразныя, колеравыя, слоўныя, гукавыя, асацыятыўныя спалучэньні. Уся НЛП-тэхналогія ўтунтаваная ў веданьне законаў палітычнай псыхалёгіі.

Такія сродкі сталі ўжо амаль што традыцыйнымі ў палітычным жыцьці „заходніх дэмакратыяў”, а найперш, вядома, у Канадаўцы ў такіх справах — ЗША. Тое, што было пасьпяхова ўкаранэнае ў амэрыканскім „плавільным катле” нацыяў і культураў, цяпер перасаджваецца на нацыянальныя грунты па ўсім сьвеце. Пры гэтым падаўляюцца нацыянальныя архетыпы — мэтанакіравана падаўляюцца „агульначалавечымі” падыходамі, калі белыя і чорныя зьмешваюцца ў адну шэрую масу. І вось што з гэтага атрымліваецца: калі ў войску ЗША праводзілі тэст на IQ (інтэлектуальнае разьвіцьцё), дык высветлілася, што 44% белых і 83% „афраамэрыканскіх” ваякаў маюць узровень 12-гадовых дзяцей і ніжэй. Магчыма, для амэрыканскіх вайскоўцаў большага

і не патрабуецца, але ж гэты факт паказвае вынік існаваньня ва ўмовах амэрыканскай цывілізацыі і сьледства, зь якога зыходзіць „палітычныя тэхналягі” ў карыстаньні сваіх мэтаў уплыву.

Менавіта публіка з такім інтэлектуальным разьвіцьцём замацоўваецца цяпер ў якасьці прататыпу „дэмакратычнага выбаршчыка”. Найлепшы эфэкт „паліттэхналягі” маюць сярод дэгенэратаў амэрыканскага ўзору. Бясспрэчна, гэтак лягчэй маніпуляваць масавай сьвядомасьцю і выдаваць сваю думку за меркаваньне народу. Гэта — самы сапраўдны гвалт над чалавечай псыхікай, які мае на мэце праз купку тэхналяў даць купцы палітыкаў вырашаць лёсы цэлых народаў.

Ёсьць меркаваньне, што найстрашней для беларускай апазыцыі будзе, калі Лукашэнка раптам дасць ёй магчымасьць вольна выступаць у эфіры, — ня будзе чаго сказаць шырокім народным масам. Няўменьне здабыць падтрымку ў народзе апазыцыя хоча кампэнсавача інфармацыйна-палітычнымі тэхналямі.

Двоечнікі падаюцца ў вырай

Актывістка Маладога Фронту Наталья Макавік шукае студэнтаў, адлічаных з ВНУ па палітычных матывах, каб пераправіць іх на вучобу ў Чэхію. Сама Макавік ужо адлічаная з унівэрсытэту за тое, што тры месяцы не наведвала заняткаў — кажа, што па хваробе. Калі месяцамі не хадзіць на заняткі, дык і ў Чэхіі многаму не навучыцца.

Урэшце, дарога „туды” ўжо пракладзеная. Вось Ясь Абадоўскі — ня дужа пасьпяхова вучыўся на будаўнічым факультэце Магілёўскага ўнівэрсытэту — ужо даўно там. Але і ў Польшчы быў адлічаным з унівэрсытэту, бо ня здолеў здаць ніводнае сэсіі. Уладзь Антонаў — ляжаў у Навінках. Выйшаўшы адтуль, пайшоў з Вадзімам Карцавым (мэнэджэрам камунікацыйнага аддзелу МФ, дзе сам Антонаў адказваў за спорт), і размаляваў сьдены да 29.7.99. Турма яму пагражала менш, чым Карцаву, але ён запатрабаваў ад кіраўнікоў МФ забясьпечыць яму ад’езд у эміграцыю. Там спадзяецца атрымаць статус палітвыгнанца зь Беларусі, хоць і з’яўляецца грамадзянінам Расеі.

У нашым выданьні мы будзем і надалей уважліва адсочваць жыцьцё „Маладога адраджэньня”.

Праамэрыканская апазыцыя ў Беларусі ўжо колькі апошніх год вылучае з сваіх і так рэдкіх шэрагаў інстытуцыі, якія пры чаканай зьмене ўлады маюць боць пакліканыя фармаваць грамадскую думку адпаведнымі спосабамі. Напрыклад, ёсьць такая Беларуская асацыяцыя фабрыкаў думкі (БАФД). Надзіва шчырая назва, ці ня так? А яшчэ ёсьць з той жа опэры Інстытут сацыяльна-эканамічных і палітычных дасьледаваньняў, Цэнтар палітычных тэхналяў, Цэнтар дасьледаваньня будучыні, Нацыянальны цэнтар стратэгічных ініцыятываў „Усход-Заход” і г.д.

Апазыцыйныя аналітыкі нават бяруцца сьцьвярджаць аб „адсутнасьці ў рэальнай Беларусі паўнаважнага масіву нацыянальных традыцыяў, якія звычайна з’яўляюцца аб’ектам абароны і зацвярджэньня” (палітоляг В.Чарноў (былы палкоўнік-палітрук), часопіс „Грамадзянская альтэрнатыва”). Геніяльная лёгіка: няма традыцыяў — дык зараз мы сваімі тэхналямі накрэсьлім і сьвядомасьць, і мэнталітэт, і сьветагляд, і новыя традыцыі нацыі... А для гэтага найлепш падыйдуць людзі зь інтэлектам 12-гадовых дзяцей. Зрэшты, каб сьцьвярджаць, што традыцыяў няма, для гэтых тэхналяў цалкам дастаткова іх проста ня ведаць. А калі што і ёсьць, дык „напачатку трэба разбурыць (...), а затым зацвердзіць нацыянальна-дэмакратычныя прынцыпы, каб потым іх кансэрваваць, абараняць і разьвіваць” (тамсама). Відавочна, калі таварыш Чарноў так проста на гэта глядзіць, дык значыць, ён або зусім не знаёмы зь велізарным пластом беларускіх сьветаглядных традыцыяў, або разглядае традыцыйныя каштоўнасьці толькі як перашкоду на шляху да ўсталяваньня касмапалітычнага ладу паўсюднай шэрасьці.

„Дэмакратычныя” казкі пра павагу да асобы і яе правоў мала стасуюцца з рэальнай пагардай да натуральных нацыянальных адрозьненняў паміж людзьмі ды з імкненьнем падагнаць усё чалавечтва пад адзін касмапалітычны ўзор. Гэтыя казкі — толькі прыкрыцьцё для імкненьня ўзьвесці на месцы зруйнаваных сьвятыняў свае цыкляпічныя хімеры.

Ня слухай чужое!

Нагзвычай палітызаваным мистацтвам сталася музыка ў наш час — час змаганьня за нацыянальную саматоснасць. Кожны, хто хоць нешта пне на белмове, многімі ўспрымаецца як выратавальная выспа сярод чужынскага мора. Тусоўка, званая „беларускай музычнай альтэрнатывай“, уяўляе зь сябе якраз выспу, ці, дакладней, рэзэрвацыю, у якой той-сёй зьяўляецца музыкам, другі — трохі ўмее гаварыць па-беларуску, а некаторыя лічаць сябе „альтэрнатывай“. Патрабаванні ў той тусоўцы мінімальныя: хоць бы на „траяк“ ведаць мову ды трымаць political correctness. Трохі трэба граць, скажам, на гітары ды трохі сьпяваць — пра талент размова ня йдзе. Ва ўмовах сьмяротнай барацьбы зь нялюдзкай дыктатурай не да такіх гробязяў. Канечне, кожны грае, як умее, але ці будзем мы гэта слухаць? Давайце паглядзім.

Deviation. Гарадзенскія квазіпанкі з анархісцкім ухілам. У музыцы адчуваецца нейкая адвечная незадаволенасць, а нават заклапочанасць хлапцоў. Калі мы ўявім, што раптам некуды зьнік Лысы Цыган і КГБ, то нашыя музыкі будуць зноў на барыкадах — пратэстуючы супраць сытых буржуяў, тупога беларускага кансэрватызму ды заклікаючы да культурна-сэксуальнай рэвалюцыі. Гурт абраў даволі красэмоўную назву для свайго альбому — „Х.й вам, або таталітарызм ня пройдзе“. А вось выраз лідэра — Стаса Пачобута — на канцэрце „Раздавім фашысцкую гадзіну“, з нагоды падзеяў 17 кастрычніка: „Кожны камень — гэта х.й у ср.ку дыктатуры!“ Нам невядома, ці спыняў хто хоць якую дыктатуру з дапамогай п'янога мату, але ўжо раз альтэрнатыва, дык што тут скажаш. Толькі вось такая альтэрнатыўнасць — яшчэ не падстава, каб варта было слухаць бяздарны кіч беспрацоўных маргіналаў.

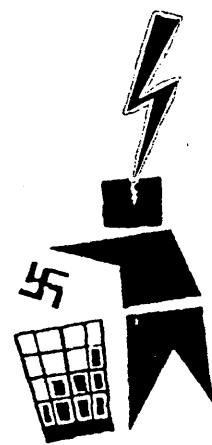
Зьніч. Адзін зь вялікіх мітаў беларускага музычнага ghetto. Пра яго кажуць:

1. „Зьнічы“ — паганцы. Магчыма, нават самі яны так лічаць. Але ці гэтага дастаткова? Пазнаёміўшыся зь інфанталісцкай лірыкай Алеся Таболіча, мы неяк не адчулі, каб у лідара гурта быў нейкі адпаведны паганству сьветагляд. Падазрэнні ў тым, што гэтыя паганцы — самазваныя, толькі пацьвердзіліся, калі мы пагарталі „тэарэтычныя язычніцка-музычны часопіс „Сотвар“. Магчыма, што-небудзь мы зь яго даведаліся пра тэзаўрус крывіцкага Космасу? Ды не. Усё „паганства“ там зводзіцца да прасьцецкай схемкі разьмеркаваньня пасадаў паміж чужынскімі багамі. Дзе хто ў беларускім фальклёры бачыў тых сварогаў, родаў, пераплутаў, хорсаў ды сімарглаў? Відавочна, што ў хатняй бібліятэцы ў гэтых „паганцаў“ няма збораў хаця б якіх беларускіх казак. Так што паганцамі іх няхай лічаць надта ўражлівыя асобы тышу С.Пульшы, які так пісаў у „Беларускай Маладзёжнай“ пра часопіс „Сотвар“: „выдатная распрацоўка язычніцкіх ідэй на Беларусі...“. Каб нешта распрацоўваць, трэба перш самому добра павучыцца. А калі б яшчэ паспрабавалі пагаварыць з Таболічам пра некаторых персанажаў валацобнай традыцыі... Лепш ня будзем пра сумнае.

2. „Зьніч“ — гурт нацыянальны. Зноў жа, магчыма, самі ўдзельнікі гурта і іхныя малалетнія прыхільніцы ў гэтым шчыра ўпэўненыя. Як па-нашаму, дык зьяўленьне на апазыцыйных мітынгах, рэгулярнае наведваньне сядзібы БНФ і беларуская мова, сьціснутая да адвечнага „менавіта“, яшчэ ня робяць з Таболіча харызматычнага героя. А яшчэ прыгадаем (для тых, хто ня ведае), што наш герой пэўны час таму актыўна намагаўся стаць сябрам РНЕ (інфармацыя — зь першых рук). Адзінае, што яго спыніла — патрабаваньне па-

стрыгчы патлы, што пазбавіла б яго культавага іміджу.

А вось яшчэ прыклад „нацыянальнасьці“. Калісьці гурт быў сярод удзельнікаў вышмэнаванай акцыі „Раздавім...“. Эмблемай акцыі была выява чалавека, які выкідае ў сьметніцу свастыку. Натуральна, што ад „прагрэсістаў“ — арганізатараў акцыі не дачакаецца павягі да нацыянальных сьвятыняў, але ж якім чынам там магла ўдзельнічаць тыя, хто абвяшчаюць сябе па-

ганцамі, а значыць, павінны з пашанай ставіцца да сваіх сакральных старажытных сымбалаў? Дарэчы, варыяцыі саярнага арнамэнту, скрадзенага Таболічам, выкарыстоўваюцца ў часопісе „Сотвар“.

3. Удзельнікі „Зьніча“ — музыкі. Музычны лад нашых экстрэмістых-мэталістых выглядае аднастайным, часам — непрыхаваны плягіят. Сыпевы неарыгінальныя, часам недарэчныя. Канстатуем поўную адсутнасьць творчага пошуку. На альбоме „Дух зямлі“ праўда, была спроба выпратаваць становішча ўдзелам новай салісткі зь неблагім голасам. Дарэчы, так і засталася нявысьветленым, што ж робіць на сцэне „галоўны жрэц“, акрамя таго, што выдае з вантробы пачварныя гукі. *I wanna be a pagan...*

NRM. Магчыма, адзіны гурт, які можна ўсур'ёз успрымаць. Удзельнікі — вэтэраны беларускага року — ведаюць, што і для каго ствараюць. Ёхная музыка — вольная творчасць, вершы — шчырасьць думак. Ці гэта дастаткова нам у нашай рэчаіснасьці? Думаецца, што цяпер патрэбныя ня мроі, а ідэі, цяпер недастаткова быць музыкам — трэба быць моладзевым лідэрам. Але моцы на гэта ў NRM няма. З гэтага гурта мог бы атрымацца авангард контаркультурнага супраціву, накіталт расейскага „Гр.Об“, але пакуль адзінае, на што здатны Лявон Вольскі і К°, — гэта расказваць па БТ, якіх памераў сабачак ён прымоў... Мы думаем, што рок — гэта ня тое самае, што бруд, сьцёб і алькагалізм. Хто думае іначай, няхай той іх і слухае.

Працяг будзе.

Рэдакцыя газеты *Слова Нацыі* зьвяртаецца да чытачоў з прапановаю ўзяць чыны ўдзел у тварэньні нашага выданьня. Вашыя думкі й зычэньні, водгукі і нататкі будуць з удзячнасьцю разглядацца і ўзятыя пад увагу.

Свае допісы дасылайце на адрас:

220086, Менск, а/с 121

альбо <slowa@crosswinds.net>.

Хто хоча надзейна атрымліваць газету, той няхай дашле на гэты ж адрас пісьмовую замову з пазначэньнем свайго зваротнага адрасу й імя ды абгрунтаваньнем свайго патрэбы ў нашым выданьні.

Чытайце ў наступных выпусках *Слова Нацыі*:

— *Вера нашых продкаў*

— *Генная памяць нацыі*

— *Баліцае пытаньне*

— *Нашыя Сьвяты*

— *Маладое аграджэньне сядзіць на чамаданах*

— *Сіёнскія мудрацы сяньня: хто пісаў канстытуцыю для Лукашэнкі?*

Ці павінен аўтарытэт улады залежыць ад пэрсаналіаў? Лукашэнкі прыходзяць і сыходзяць, але ж як нам ставіцца да ўлады сёньня і заўтра? У наступным нумары чытайце:

Стаўленьне да ўлады: заўтра пачынаецца ўжо цяпер.

Запрашаем чытачоў да абмеркаваньня гэтай тэмы.